

MAART 1956

MEDEDELINGENBLAD

VAN DE

NEDERLANDSE WERKGEMEENSCHAP VOOR INDIVIDUALPSYCHOLOGIE

Redactie: Mevr. G. Polak-de Meyer, Reynier Vinkeleskade 24,
Amsterdam-Z., Tel. 99028.

Dr J.H. Delhez
J. Vinkenborg

ADLER EN DE BOODSCHAP VAN SARTRE.

Het boek over de existentiële filosofie van Sartre door Professor van Niftrik heet: de Boodschap van Sartre.

Van Niftrik schrijft over deze titel:

"De Boodschap van Sartre.

Wij kiezen dit woord, omdat Sartre ons oproept niet tot beschouwelijkheid, maar tot bestaan als eigen keuze en verantwoordelijkheid."

In de nood van deze tijd wil de mens zichzelf hervinden. Hij wil mens zijn, persoon subject tegenover de onpersoonlijke, in ieder geval boven-persoonlijke macht der abstractie der ideeën, der essentie. Hij wil bestaan.

Niet het objectieve, niet de essentie heeft thans de belangstelling maar het subjectieve, het concrete, het onherhaalbare.

De existenciale heeft het subjectieve, het concrete, het persoonlijke, het onherhaalbare, het individuele lief.

Wat het mens-zijn is, kan langs objectief wetenschappelijke weg niet worden vastgesteld. Want de mens is geen object, hij is subject, persoon.

Tot zover Prof. van Niftrik in zijn boek "de Boodschap van Sartre".

Ik heb er mij vroeger lange tijd over verwonderd dat Adler zijn leer Individual-Psychologie heeft genoemd.

Immers hij predikte voor alles gemeenschapszin en menselijkheid en niet de verheerlijking der persoonlijkheid. *

* Noot der Redactie. Wij menen, dat de naam "Individual-psychologie" niet slaat op een "verheerlijking der persoonlijkheid", maar is afgeleid van het latijnse woord individere, hetgeen wijst op de ondeelbaarheid der persoonlijkheid. (Zie o.a. Hoofdstuk I van het boek van Sidonie Reiss, Levenskoers en levensvernieuwing.)

Ik herinner mij zijn uitspraak:

"Het woord 'heb Uw naaste lief' is eenmaal gesproken en de mensheid kan dit niet meer vergeten"

Ik breng mij te binnen, dat een van zijn leerlingen zich aldus uitsprak: "Op het citaat uit Goethe: "Höchstes Gut der Erdenkinder ist doch die Persönlichkeit", antwoorden wij rustig: "Gemeinschaft". Waarom noemde Adler zijn leer dan toch Individual-psychologie?! Nadat mij duidelijk is geworden door een uitspraak van Professor Mennicke, dat Adler's leer een der uitingen is van de existentie-philosophie, kan ik deze naamgeving beter begrijpen.

De existentialist heeft het subjectieve, het concrete, het persoonlijke, het onherhaalbare, het individuele lief, zegt van Niftrik in zijn boek.

Deze uitspraak gaat geheel parallel met wat Adler ons zo vaak voorhield, wanneer hij in 't algemeen sprak over het ontstaan van richting en streving in het menselijk karakter: "es kann aber auch anders sein".

Dit woord doet mij denken aan de uitspraak van Prof. Pel, indertijd een beroemd internist: "In ons vak kan alles".

Ook deze bewonderde het individuele, het eenmalige in de diagnose, die hij bij zijn patienten stelde.

De existentie-philosophie heeft zeer verschillende vertegenwoordigers; zij zijn vogels van velerlei pluimage.

Kierkegaard, de beroemde vader der existentie-philosophie, was een gelovig Christen. Marcel is een Katholiek en propageert een christelijk existentialisme. Jaspers en Heidegger zijn filosofen. Sartre is een humanist.

En waar moet men Adler nu invoegen?

Misschien kan men hem het beste rangschikken onder het religieus-humanisme, een schuchtere loot van het humanistisch verbond, waartoe Henriette Roland Holst zich rekende.

Men moet ook wel eens orde scheppen en een zekere rangschikking is daarbij onvermijdelijk en is ook vruchtbaar om tot begrip en inzicht te komen. Maar men houde vast aan Adler's uitspraak: "es kann aber auch anders sein".

Tot zover de parallel, die getrokken is tussen de leer van Sartre en die van Adler.

Maar er is tussen deze beide ook groot verschil.

Mogen zij staan op eenzelfde filosofische basis, hun levenshouding is diametraal verschillend. Men zou kunnen zeggen: Sartre is de pessimist, Adler de optimist, ware het

niet dat deze qualificatie voor beide te oppervlakkig is. Sartre is een Zadkine in de literatuur.

Er is een tijd geweest dat ik de verwoeste stad van Zadkine niet kon aanzien. Wanneer ik de hal van het Stedelijk Museum te Amsterdam betrad, wendde ik mijn ogen maar liever van het beeld af.

Ik ben eens op een tentoonstelling van Zadkine geweest en kwam er gebroken uit.

Nu Rotterdam, door welke stad het beeld is gekocht en opgesteld, zo krachtig en machtig aan het bouwen is van een nieuwe stad, kan ik het beeld beschouwen, zonder dat het mijn geestkracht verlamt. Ja, nu stimuleert het mij. Zo zijn mij ook de uitspraken en gedragingen van Adler tegenover die van Sartre.

Men zegt wel eens: Sartre heeft zijn volle wasdom nog niet bereikt.

Misschien komt er een herbouw, een antwoord zoals de stoere krachtige reactie van de bouwers van Rotterdam.

Maar neerdrukkend zijn de werken, die Sartre tot nu toe heeft geschreven. Ik noem "De vuile handen", in welk toneelstuk een nobele jongeman, die zich uit idealisme bij de communistische partij aansluit, niet alleen te gronde gaat, maar die gedood wordt door de communistische partij zelf.

In "Les jeux sont faits" trachten een jonge vrouw en een jonge man een nieuw leven op te bouwen, maar dit idealistische voornemen loopt op niets uit.

In "La Nausée" wordt ons meesterlijk beschreven de neerdrukkende benepenheid van een kleine stad; de schoonheid van de zee gebruikt Sartre slechts om de neerdrukkende kleinheid van het mensengedoe te doen uitkomen.

En de hoofdpersoon verlaat de stad, nadat hem alles is mislukt, terneergedrukt en verslagen.

Götz van Berlichingen tracht de boeren te bevrijden, maar het resultaat is, dat zij er nog veel slechter aan toe zijn dan de onderdanen van zijn tegenstanders.

Nergens ziet men de vastberadenheid van de ongelukkige Jeanne d'Arc: "faire le bien tout de même", of de levensaandaarding van de oude Goethe: "Wer immer strebend sich bemüht, den können wir erlösen."

Sartre is een vurig prediker van de vrijheid, aldus Van Niftrik. Maar de vrijheid van de een, zegt Sartre, is altijd de bedreiging van de Vrijheid van de ander. "De ander" is de belager van mijn vrijheid. De ander beschouwt mij als een object, hij beoordeelt mij en klassificeert mij. De mens,

zegt Sartre, moet altijd vechten voor zijn vrijheid. Maar, zegt hij, ik ben genoodzaakt met mijn vrijheid ook die van anderen te willen; ik kan mijn eigen vrijheid niet als doel stellen, wanneer ik niet tegelijkertijd de vrijheid der anderen als doel stel. Laat ik dus in nuchtere zakelijkheid mijn plicht doen, ook voor de naaste, doorzelve zonder te veel over romantische liefde te denken en te spreken, vrij te zijn en vrij te handelen.

Sartre veroordeelt het huwelijk, omdat het vrijheidsbeperking geeft. Hij woont bij zijn moeder en is ongetrouwd.

Sartres' volgelingen komen in Parijs veel samen in een stamcafé.

Ik kreeg daarvan van een bezoeker een levendige beschrijving: zij zijn somber gekleed, onverzorgd en vuil; ze zijn ongeschoren en ongekamd. Zij groeten elkaar nauwelijks bij het binnentreden, spreken niet met elkaar. Zij zitten maar te zitten en encanaileren zich niet met de medemens.

Tot zover over Sartre.

Nu over Adler.

Ook Adler is een existentialist volgens Professor Mennicke. Ook hij bestudeert de realiteit.

"Schau einen auf die Hände, nicht aufs Maul". Ieder weet hoe hij steeds naar het levende geval verwees, vaste regels afwees en steeds weer zei: "es kann aber auch anders sein." Ook hij stelt zich persoonlijk boven de macht der abstractie, der ideeën, der essentie.

Ook Adler beschouwt de mens als vrij, Phyllis Bottome noemt hem "apostel der vrijheid".

Maar hoe anders staat Adler tegenover de medemens.

Adler heeft als zenuwarts gewerkt aan het front in de eerste wereldoorlog. Toen hij, de eerste maal na zijn terugkomst, zijn leerlingen om zich verzamelde, waren deze zeer verlangend te horen, wat hij hun te zeggen had.

Men zat in het beroemde café Sacher, aan een lange smalle tafel, Adler aan het hoofdeinde. Maar Adler zei maar steeds niets. Tenslotte kwam er: "Wij moeten meer mensenliefde aankweken".

Hij heeft niet verslaagd, want hij zegt: "Het woord 'heb Uw naaste lief' is eenmaal gesproken en de mensheid kan het niet meer vergeten".

Niet dat hij de wanhoop van La Nausée niet kent.

In de eerste wereldoorlog behandelde hij de soldaten, die zenuwziek waren geworden aan het front.

Een jongeman, voldoende hersteld om naar het front terugge-

stuurd te worden, smeekte hem hartstochtelijk om afgekeurd te worden.

De man zei: ik vraag het niet voor mijzelf, maar mijn oude moeder verhongert en sterft, wanneer ik niet terug naar huis kan gaan.

Maar Adler antwoordde, "Ik kan dat niet doen; wanneer ik jou afkeur, komen er meer die dat terecht eisen. Het slot is, dat ik van mijn post, als onbruikbaar, ontslagen word en dan kan ik niemand meer helpen".

Maar 's avonds, zei Adler, dwaalde ik door de stad met het gevoel van een Raskolnikoff.

Adler dringt er bij leerlingen en patienten op aan, dat zij zich zullen weren op de drie fronten van het leven: de liefde, de arbeid en die Gesellschaft.

Dat is anders dan de gewapende vrede, waarbij Sartre zich tegenover de medemens stelt.

Beide zijn existentialist, beide zoeken zij de realiteit van het eenmalige en wijzen de abstractie af.

Beide prediken de vrijheid van de mens.

Maar Adler predikt de moed tot levensaanvaarding en mensenliefde en Sartre een verbeterd zelfhandhaving.

Men zegt wel eens: Sartre heeft zijn hoogtepunt nog niet bereikt.

Of hij nog eens stijgen zal tot het heldhaftige en liefdevolle "trotzdem" van Lydia Sicher?

Dr M. Spaander-Duyvis.

GEMENGDE BERICHTEN.

"Het feit, dat het Britse Lagerhuis zich verleden week tegen de doodstraf heeft uitgesproken, betekent nog niet, dat deze straf ook inderdaad wordt afgeschaft."

"Verscheidene Nederlandse organisaties en verenigingen hebben protest aangetekend tegen de eis tot doodstraf, die de officier van Justitie Soenarjo donderdag in het proces Jungschläger heeft gesteld."

Een paar berichten uit de vele, die bewijzen dat de doodstraf nog steeds een probleem is. Een ander probleem dan bijv. de slavernij. Slavernij keuren we af. Het past niet meer in onze tijd. We doen geen moeite meer dit te bewijzen. Als we lezen over het vóórkomen van slavenhandel, zijn we geneigd ons te troosten met de gedachte, dat het hier

gaat om een overblijfsel uit vroegere tijden en dat een beter functioneren van de nationale en internationale organisatie dit kwaad op den duur zal doen verdwijnen.

Met de doodstraf ligt het anders. Deze is namelijk niet "uit de tijd". Ze wordt toegepast in naam der wet, ook in democratisch bestuurde landen, waar men dus mag aannemen, dat de meerderheid ermee accoord gaat. Ze berust dus blijkbaar op wat men het rechtsgevoel pleegt te noemen. Het standpunt van diegenen, die de doodstraf willen handhaven of weer invoeren moge aanvechtbaar zijn, het bevredigt blijkbaar zeer velen.

We kunnen ons erover verbazen, dat in de eeuw van de psychologie zovelen er niet toe komen hun "rechtsgevoel" aan een kritisch onderzoek te onderwerpen. Hoeveel gevoelens van wraak, jaloezie, onveiligheid, hoeveel verlangens naar conformatie met het gezag, naar sadistisch zich verdiepen in de ontredde van de non-conformist, die de strijd heeft verloren, zouden er voor de dag komen uit dit "gesundes Volksempfinden".

Verbazingwekkender lijkt me echter, dat de bestrijders van de doodstraf, tenminste in zoverre ze in de kranten aan het woord komen, zo weinig bijdragen aan een werkelijk begrip voor het probleem. Alleen als er een gerechtelijke dwaling blijkt of vermoed wordt, toont men zich verontrust over de onherroepelijkheid van het vonnis. Wat deze onschuldig veroordeelde overkomt kan ons, brave burgers, ook overkomen. Met hem voelen we ons verbonden. Zijn leed kunnen we ons indenken. Het lot van de "echte" misdadiger raakt ons minder. Hij behoort immers tot de anderen, tot de uitzonderingsgevallen, tot de aantasters van onze rust, onze veiligheid. Dat wij mede verantwoordelijk zijn voor de omstandigheden, die hebben bijgedragen tot zijn ontsporing, is gemakkelijker formeel toe te geven dan werkelijk te beleven. Het is moeilijker toe te geven, dat niet alleen de doodstraf, maar iedere straf alleen verdedigd kan worden met een sofisme, nl. met de redenering dat de gemeenschap zich beschermen moet tegen degenen, die haar bedreigen. Als ieder sofisme lijkt het geruststellend en afdoende om alles, wat de mens officieel door zijn medemensen wordt aangedaan, te rechtvaardigen. Maar in wezen wordt hier het woord gemeenschap misbruikt. Door het gebruik van het lidwoord "de" wordt gesuggereerd, dat hier de gemeenschap in zijn allesomvattende betekenis gediend zou worden, terwijl het in werkelijkheid gaat om de verdediging van een beperkte ge-

meenschap, van een groep uit de gemeenschap, van een bestaande rechtsorde van de fatsoensnormen van nu en hier. De allesomvattende gemeenschap laat uitsluiting niet toe, omdat daarbuiten geen plaats is. De misdadiger, ook de gestrafte misdadiger, zelfs de gedode misdadiger behoort tot die gemeenschap, omdat deze zelfs geen tijdgrenzen kent.

De misdadiger heeft recht op therapeutische, reëducatieve, verzorgende bijstand van de gemeenschap, die daarmee ook zichzelf een dienst bewijst.

Door de doodstraf schaadt de gemeenschap zichzelf, enerzijds door een deel van zichzelf te willen vernietigen, anderzijds door het sanctioneren van allerlei duistere gevoelens, die het rechtsgevoel vertroebelen.

V.A.

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT.

Bijeenkomsten van de Werkgemeenschap.

Op 25 Februari hielden wij onze jaarvergadering. Jaarverslag en financieel verslag werden goedgekeurd, evenals de begroting 1956.

Na de herkiezing van het bestuur in zijn geheel, werden als kas-commissie gekozen de Heer M. van Voolen en de Heer J. Bom. In de plaats van Mevrouw C.A. Brëas, die haar werkzaamheden als secretaresse door omstandigheden moest neerleggen, werden gekozen Mw. W.I. Steiner-Veth en Mw. I.M. Klompe-Gassée. Als nieuw redactielid van het Mededelingenblad in de plaats van Mw. C.A. Brëas werd Dr. J.A. Delhez gekozen.

Van de Internationale vereniging werden enkele berichten doorgegeven. De Oostenrijkse Vereniging zal dit jaar een Almanak uitgeven van de beste werken op Individualpsychologisch gebied (theorie en praktijk) van de laatste 10 jaar.

In Tel Aviv-Israël heeft de Heer Uri Blum een Individualpsychologische groep opgericht.

In 1957 zal een Internationaal Congres gehouden worden. Aan alle aangesloten groepen werd verzocht hun voorkeur voor een bepaald land ter kennis te geven. Onze groep gaf als congresplaats Londen op.

Een belangrijk punt van bespreking tijdens dit congres zal de zgn. Kadervorming zijn. Het bestuur van onze Werkgemeenschap houdt zich reeds enige tijd met dit probleem bezig.

Binnekort zullen de besluiten hieromtrent aan de leden en medewerkers medegedeeld worden.

Na een opmerking van een der aanwezigen over de tijdsduur der bijeenkomsten en na rondvraag werd besloten om voortaan, 's middags en 's avonds een lezing te organiseren.

Ook zal soms een lezing in Den Haag of Utrecht gehouden worden om de niet-Amsterdammers tegemoet te komen.

Dr. Ronge richtte tenslotte nog enkele woorden van dank tot Mw. G.Polak-de Meijer, voor de bijzondere wijze, waarop zij steeds het Mededelingenblad verzorgt; tot Mw.L.C.van Dijk en de Heer J.Vinkenborg voor hun werk voor de bibliotheek. Mw. C.A.Brëas ontving waarderende woorden voor haar werk als organisatrice van de zomercursus en als secretaresse, evenals Mw. W.I.Steiner-Veth.

De opmerking van de voorzitter, dat de naam van Mw. M.A. Heyligers-v-d.Sijp een begrip geworden is in de zin van "Moeder van het geheel", vond algemene hartelijke instemming.

Op 24 Maart a.s. om 4 uur zal de Heer Mr. J.M.Bierens de Haan een lezing houden over: "Het viervuldig neurotisch ziektebeeld".

Na de maaltijd zal de film "Und was meinen Sie dazu?" vertoond worden. Deze film werd ons door Prof. Scherke, leider der bedrijfspsychologische sectie, tijdens de zomercursus warm aanbevolen. Introduce's zijn hartelijk welkom.

Studieconferentie te Amersfoort.

Op 30 Juni/1 Juli zal in de Internationale School voor Wijsbegeerte te Amersfoort een Individualpsychologische Studieconferentie gehouden worden.

Onderwerp: De psychologie van de misdadiger.

Sprekers: Mr. G.W.Arendsen Hein, psychiater-neuroloog,
Lunteren.
de Heer G.H.van Asperen, sociaal-paedagoog,
Lunteren.
Dr. M.Zeegers, zenuwarts, Den Haag.

De lezingen worden gehouden 30 Juni om 16,15 uur en 20 uur, 1 Juli om 10 uur. De samensprekingen in aansluiting op de lezingen en op Zondagmiddag.

Logies en pension f 7,--. Leerganggeld f 5,--. Studenten f 3,--.
U kunt U reeds opgeven bij het secretariaat. Nadere gegevens ontvangt U nog te zijner tijd in een convocatie.

Als medewerkers(sters) traden tot de Werkgemeenschap toe:
Mej. G. Westendorp, leidster Gezinshulp, Eksterstr. 140, Haarlem.
de Heer R. Deuzer, onderwijzer, Eikstraat 14, Amersfoort.
Mevrouw H. Hellema-de Vlieg, Ampèrelaan 37, Haarlem.

Adreswijzigingen:

Mevrouw C.A. Brëas is verhuisd naar Dorpsstr. 37, Lunteren.
Mevrouw R.M.W. Götte-de Vries is verhuisd naar Jacob Obrecht-
straat 73 hs. Amsterdam.
Mej. S.K. Jansen is verhuisd naar Drift 5 bis, Utrecht.
Mej. B.V.J. Vigeveno is verhuisd naar Emmastr. 29 II, Amsterdam.
Penningmeesteresse: Mevr. C.A. Brëas, Dorpsstraat 37, Lunteren.
1e Secretaresse Mevr. W.I. Steiner-Veth, Frans van Mierisstr. 134,
Amsterdam-Z. telefoon 721114.
2e Secretaresse Mevr. I.M. Klompe-Gassée, Cort v.d. Lindenstr. 5,
Halfweg N.H.
Cursusorganisatie: Mevr. M.A. Heyligers-v.d. Sijp, Gerrit v.d.
Veenstraat 51b. Amsterdam-Z.
Telefoon 720881.
Bibliothecaresse: Mej. L.C. van Dijk, Vossiusstraat 51 bel.
Amsterdam-Z. Telefoon 719742.

Alle betalingen, ook van het cursusgeld, aan de Amsterdamse
Bank, bijkantoor van Woustraat, postgiro 53251, gemeente-
giro A.A.15, ten gunste van de Ned. Werkgemeenschap I.P.

MEVROUW DR. M. SPAANDER-DUYVIS 70 JAAR.

Na het verstrijken van de datum vernamen wij, dat Mw. Spaander-
Duyvis in Februari haar 70ste verjaardag had gevierd. Als een
van de eersten uit ons land, die kennis maakten met de leer
van Dr. Alfred Adler, is zij sindsdien steeds ijverig bezig
geweest de beginselen van de I.P. toe te passen, waar zij de
mogelijkheid daartoe zag. Moge het haar gegeven zijn, nog
lange tijd haar heilzame arbeid voor de I.P. te kunnen ver-
richten.

Reis naar Wenen.

Om het 10 jarig bestaan van de cursus voor Individualpsycho-
logie te vieren zal er een studiereis naar Wenen gemaakt wor-
den om aldaar de "Beratungsstellen" en de Versuchsschule van
Professor O. Spiel te bezoeken.

Na enkele moeilijkheden, die zich voordeden bij het zoeken van onderdak, is de reis nu vastgesteld op 2-8 April. Degenen, die graag de Paasdagen in Wenen wilden doorbrengen, zullen dit op eigen gelegenheid doen. Wij stellen ons voor, dat enkelen, die deze reis meemaakten, op de bijeenkomst op 21 April hun indrukken zullen weergeven.

Bibliotheek.

Nieuw verworven boeken:

Ad. 37.	Alfred Adler.	Über den nervösen Charakter.
Ad. 54.	" "	Zin des Lebens.
Be. 2.	Dr. N.Beets.	De grote jongen.
Dr. 19.	Rud. Dreikurs.	Alfred Adlers Ind.-psychologie.
Dr. 20.	" "	" " " "
Ho. 2.	Dr. Karen Horney.	De neurotische persoonlijkheid, van deze tijd.
Ju. 2.	Dr. C.G.Jung.	De psychologie van het onbewuste.
La. 7.	Sophie Lazarsfeld.	De vrouw en haar levensgezel.
Ne. 4.	Joh. Neumann.	Der nervöse Charakter und seine Heilung.
Ro. 12.	Dr. P.H.Ronge.	Over de psychologie der levens- tijdperken.
Ro. 13.	" " " "	" " " "
Ro. 15.	" " " "	Individualpsychologie.
Ro. 16.	" " " "	" " " "

Het bezit van onze bibliotheek is aangegroeid tot 241 boeken, de geschriften en tijdschriften niet meegerekend, een grote waarde vertegenwoordigende. Wij gingen ertoe over ze te verzekeren.

Niet ieder schijnt nog te beseffen, dat hier exemplaren onder zijn, die niet vervangen kunnen worden. En dat de medewerking van de verbruikers nodig is om dit bezit in stand te houden. Want, hoewel ons uitleensysteem goed werkt, zijn er bij gebruik door de cursisten nog niet alle boeken terug ontvangen. Als er onderling geruild wordt, zijn de boeken niet meer te achterhalen.

Er wordt veel gebruik van de bibliotheek gemaakt. Ook bij de zomercursus in Oosterbeek heeft onze bibliotheek veel aandacht en waardering ondervonden. Menigmaal hoorden wij buitenlandse gasten hun bewondering uiten over onze mooie verzameling. Vooral de oudere boeken trokken de aandacht. Voor de buitenstaanders droegen de aanwezige boeken veel bij tot voorlichting betreffende de Individualpsychologische leer van Dr. Alfred Adler.

Aan de heer Vinkenborg hier nog alle eer voor het vele werk, dat hij eraan besteedt om telkens weer voor verantwoorde aanvulling zorg te dragen.

L.C.van Dijk.

STUDIEKRING ZUID-HOLLAND.

Zoals in het jaarverslag al is vermeld, is in Den Haag een poging ondernomen tot stichting van een studiekering van leden en medewerkers van de Werkgemeenschap en een aantal belangstellenden. De eerste bijeenkomst werd 15 Februari in Den Haag gehouden. Zij werd bezocht door tien mensen uit Rotterdam, Delft, Den Haag en Wassenaar, terwijl verscheidene anderen bericht zonden met het initiatief in te stemmen maar verhinderd te zijn.

Na een uiteenzetting over de wenselijkheid van een geregeld contact voor de bespreking van beroepsvragen, de uitwisseling van ervaringen en de behartiging van regionale belangen, werd eenstemmig besloten dit contact in het raam van de Nederlandse Werkgemeenschap voort te zetten, in nauw overleg met het bestuur van de Werkgemeenschap, die ook vooraf van dit initiatief op de hoogte was gesteld en er zijn instemming mee had betuigd.

De opzet zal verschillen van de werkwijze, die de vroegere Haagse studiekering heeft gevolgd. De deelnemers aan de studiekering zullen indien daaraan de behoefte blijkt, inleidingen houden over bepaalde aspecten van hun beroep, over bepaalde levenservaringen, enz., gevolgd door een discussie. Om enerzijds een ieder gelegenheid te geven zich te uiten en anderzijds het gevaar van ondeskundigheid zoveel mogelijk te ontlopen, zal steeds aan het hoofdbestuur opgave worden gedaan van de onderwerpen welke men wil bespreken, zodat praeadvies of een woord ter inleiding van bevoegde zijde kan worden meegegeven. Achteraf zal aan het bestuur van de Werkgemeenschap verslag worden uitgebracht van inleiding en besprekingen.

Het ligt niet in de eerste plaats in de bedoeling geregeld sprekers van elders uit te nodigen, al leeft de hoop, dat men van tijd tot tijd een deskundige in de Individualpsychologie bereid zal vinden aanwezig te zijn. De bijeenkomsten van de studiegroep willen noch een imitatie, noch een vervanging zijn van de maandelijksse bijeenkomsten in Amsterdam. Gehoopt wordt integendeel, dat de bijeenkomsten van de kring stimulerend zal werken op het bezoeken van de Amsterdamse samenkomsten en het toetreden tot de Werkgemeenschap van belangstellenden.

De tweede bijeenkomst is vastgesteld op Woensdag 21 Maart. Mej. Mr. F.A.Söhngen uit Rotterdam zal dan het onderwerp inleiden "Verantwoordelijkheid van de mens in grote en kleine dingen". Adres van samenkomst van Hogendorpstraat 77, Den Haag, telefoon 18.21.95.

Jan Bom.

SPROKKELHOUT.

Enige uitspraken van Paula Allmayer in een cursus over huwelijksproblemen.

.....Een huwelijk moet niet uit Lafheid om geborgen te zijn, gesloten worden, maar uit Moed.

.....Nergens is de werking van het gemeenschapsgevoel zo duidelijk als in het huwelijk.

.....Een echtpaar heeft ruzie. De man gaat zich bedrinken, valt over een steen. Uit woede over zijn vrouw, werpt hij de steen door een ruit. De politie neemt hem mee.

Wie heeft hier schuld?

De een zegt: de vrouw, een ander zegt: de alcohol. Weer anderen zeggen: de gemeente, die geen steen moet laten slingeren. Fabrikant van onbreekbaar glas: het breekbare glas is schuld.

Van gewicht is alleen de totale samenhang te zien. Bij voldoende gemeenschapsgevoel kan noch het een, noch het andere gebeuren.
